

Samrådsredogörelse
Vattentjänstplan
Mitt Härnösand 2040
Härnösands kommun

Innehåll

1	Bakgrund	3
2	Syfte	3
3	Samrådets genomförande	3
4	Härnösands kommuns sammanvägda bedömning.....	4
5	Inkomna synpunkter.....	4
5.1	Havs- och vattenmyndigheten	4
5.2	Länsstyrelsen Västernorrland	4
5.3	Trafikverket Region Norra	10
5.4	Timrå kommun	11
5.5	Kramfors kommun.....	11
5.6	Sollefteå kommun	11
5.7	Samhällsnämnden.....	11
5.8	Härnösands Energi & Miljö AB	11
5.9	Härnösandshus	12
5.10	Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen.	12
5.11	Allmänheten och berörda fastighetsägare	12
6	Ändringar med anledning av inkomna synpunkter	13

1 Bakgrund

Sedan 1 januari 2023 gäller ändringar i Lagen om Allmänna Vattentjänster (LAV), där det framgår att det ska finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun (2006:412, 6 a §).

En vattentjänstplan ska visa en kommuns långsiktiga planer för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster och redogöra för åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna anläggningen ska fungera vid skyfall. Planen ska även öka berörda och allmänhetens insyn och möjlighet att påverka den kommunala planeringen i hur behovet av allmänna vattentjänster i kommunen ska tillgodoses.

Med stöd av ett förvaltningsövergripande arbete mellan berörda förvaltningar och det kommunala bolaget Härnösands Energi & Miljö AB har det under år 2023 tagits fram ett förslag på en vattentjänstplan, som nu varit ute på samråd.

Inkomna synpunkter sammanställs och bemöts i en samrådsredogörelse (detta dokument) och bilagas planen i den fortsatta processen för antagande i kommunfullmäktige.

2 Syfte

Syftet med samrådsredogörelsen är att beskriva hur samrådet gått till, redogöra för synpunkter som kommit in samt förklara vilka ändringar som gjorts med anledning av inkomna synpunkter

3 Samrådets genomförande

Enligt lagen ska vattentjänstplanen samrådas på lämpligt sätt och i skälig omfattning med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen.

Beslut som följer kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan tas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av planen, då detta ställningstagande kommer ligga som en bilaga till planen vid antagande. Beslutet tillgängliggjordes tillsammans med planförslaget.

Förslaget till vattentjänstplan skickades för samråd till:

- Myndigheter – Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen Västernorrland, Trafikverket Region Norra.
- Kommuner – Timrå kommun, Kramfors kommun, Sollefteå kommun.
- Kommunala nämnder, bolag och förbund – Samhällsnämnden, Härnösands Energi & Miljö AB, Härnösandshus, Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen.
- Allmänheten och berörda fastighetsägare - samrådet annonserades genom kungörelse i Tidningen Ångermanland och på Härnösands kommuns websida lördagen den lördag 10 februari 2024 för att nå ut till allmänheten och berörda fastighetsägare.

Kungörelsen publicerades även på kommunens anslagstavla och förslaget fanns även tillgängligt fysiskt hos Härnösands kommuns Servicecenter samt digitalt via en samlingsida på kommunens webbplats.

Samrådet pågick under tiden 10 februari – 9 mars 2024. Länsstyrelsen Västernorrland begärde anstånd till den 5 april för att hinna handlägga ärendet.

4 Härnösands kommuns sammanvägda bedömning

De synpunkter som framkommit vid samrådet föranleder mindre ändringar i planförslaget. Se närmare vilka ändringar som är gjorda under avsnitt 6. Utifrån framtagandet av samrådsredogörelse bedömer Härnösands kommun att ändrat planförslag är klart för granskning av Vattentjänstplanen.

I samrådet ingick även utredning avseende strategisk miljöbedömning, med slutsatsen att vattentjänstplanen inte kommer att ge upphov till betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen Västernorrland delar denna bedömning i sitt yttrande.

5 Inkomna synpunkter

Under samrådstiden har det inkommit fyra yttranden med synpunkter på förslaget.

Yttranden har inkommit och noterats enligt nedan:

- Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen, 2024-02-18
- Trafikverket, 2024-03-05
- Länsstyrelsen Västernorrland, 2024-04-08
- Allmänheten och berörda fastighetsägare, se avsnitt 5.11

I efterföljande avsnitt följer en sammanställning av de synpunkter som inkommit och kommunens kommentarer till dessa. Synpunkter är beskrivna på en övergripande nivå och dokumenteras inte i sin helhet. Synpunkterna i sin helhet finns tillgängliga som en allmän handling dokumenterade under ärende med diarienummer KS2023:000536.

5.1 Havs- och vattenmyndigheten

Inga synpunkter har inkommit.

5.2 Länsstyrelsen Västernorrland

Synpunkt	Kommentar Härnösands kommun
Länsstyrelsen har fått undersökningshandlingen från Härnösands kommun för yttrande inom ramen för undersöknings-samråd om betydande miljöpåverkan (6 kap 6 § Miljöbalken). Länsstyrelsen bedömer att planförslaget inte kan antas medföra en betydande	Synpunkten noteras. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att planförslaget inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning inte är nödvändig.

miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därför inte är nödvändig.	
Beslut som följer kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan tas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av planen, då detta ställningstagande kommer ligga som en bilaga i planen vid antagande av vattentjänstplanen.	Synpunkten noteras. Ställningstagandet från Länsstyrelsen kommer ligga som en bilaga till planen vid antagandet av det slutgiltiga planförslaget.
Vidare bedömer länsstyrelsen att förslaget till samrådsunderlag för vattentjänstplanen innehåller i stort de uppgifter som bör ingå vad gäller områden för vatten- och avloppsplanering i kommunen. Klimatanpassningsåtgärder har redovisats. Allmänhet har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.	Synpunkten noteras.
En felaktig skrivning har hittats som behöver korrigeras: På sida 6 i vattentjänstplanen står "Vattendirektivet har också en stor betydelse då det anger att alla vatten ska uppnå god ekologisk status och att inga vatten får försämrats." Ordet "ekologisk" borde strykas och så att meningen lyder så här: "Vattendirektivet har också en stor betydelse då det anger att alla vatten ska uppnå god status och att inga vatten får försämrats."	Synpunkten noteras. Skrivning ändras.
En fråga är varför områdena Ytterfälle, Svartvik nämns som utbyggnadsområde i kommunens översiktsplan och i vattentjänstplanen klassas de som utredningsområden.	Synpunkten noteras. Det ska stå "Området nämns som utvecklingsområde i kommunens översiktsplan". Skrivning ändras. Utvecklingsområden i översiktsplan bedömdes viktiga att ta med i undersökningen enligt bedömningsmodellen, där områdena Ytterfälle och Svartvik redovisas som utredningsområden.
En annan fråga gäller områdena Ulvvik- och Finsvik, där höga halter av Arsenik förekommer i grundvattnet och därmed i dricksvatten. Områdena	Synpunkten noteras. Höga halter av arsenik förekommer naturligt i området och problemet har varit känt under en längre period. Det

<p>har klassats som Bevakningsområde, men kan det vara skäl till att dessa ingår i VO för dricksvatten, då utbyggnad av nya tomter också pågår i området.</p>	<p>finns filter som löser problemet effektivt och som dessutom är lättillgängliga för enskilda anläggningar.</p> <p>Det verkliga problemet som uppdagades av kommunen 2020 gäller boendes tillgång till att åtgärda dessa filter, då anläggningen för tillfället är låst av ägaren till anläggningen. Detta förtydligande kom bland annat in som en synpunkt från en av de boende inom samrådet för vattentjänstplanen. Därav bedömer Härnösands kommun att arseniken inte innebär en tillräcklig risk för skada mot människors hälsa eller miljön i Ulvviken för att området skulle omfattas av 6 § LAV, då särskild hänsyn ska tas till möjligheten att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning.</p> <p>Däremot ska ett förtydligande göras i dokumentet så att det verkliga problemet i området är tydligt.</p>
<p>Länsstyrelsen påpekar att då kommunen väljer att använda permanent- respektive fritidsboende som kriterium för utbyggnad av VA-tjänster skulle det kunna innebära att en omprioritering av utbyggnadsområden behöver ske.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>
<p>Det finns sju vattentäkter inom Härnösands kommun enligt planförslaget varav endast två har vattenskyddsområden enligt 7 kap i miljöbalken; Brunne och Viksjö. Huvudvattentäkten Bondsjön/Långsjön i Härnösands tätort är också skyddat men enligt kap 9 som innebär ett enklare skydd. Det kommunala skyddet för Bondsjön är inte tillräckligt för skydd av miljö.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p> <p>VA-huvudmannen är medveten om detta och det framgår under avsnitt 2.5.2 att arbete med inrättande av vattenskyddsområde för bland annat Bondsjön pågår.</p> <p>VA-huvudmannen har ansökt om inrättande av vattenskyddsområde enligt 7 kap i miljöbalken för Bondsjöns vattentäkt hos länsstyrelsen. Arbete med revidering av ansökan enligt länsstyrelsens synpunkter pågår.</p> <p>För att minska risken för negativ påverkan på Långsjöns vattentäkt under arbetet med inrättande av</p>

	<p>vattenskyddsområde har VA-huvudmannen ansökt om inrättande av interimistiskt vattenskyddsområde för Långsjöns vattentäkt hos Härnösands kommun.</p>
<p>Inom Härnösands kommun har uppskattningsvis 60 procent av de kommunala vattentäkterna inte alls ett vattenskydd. Denna andel är ovanligt stor i jämfört med andra län och andra kommuner. Nationellt är siffran cirka 20 %. Länsstyrelsen anser att Härnösand kommun bör öka takten att bilda nya vattenskyddsområden. Planförslaget beskriver endast två kommande revideringar av vattentäkterna (se sidan 43, kap 6). Länsstyrelsen saknar många andra vattentäkter inom kommunen som behöver inrätta vattenskyddsområde.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p> <p>Kommunens VA-huvudman arbetar utifrån Havs- och vattenmyndighetens vägledning "Vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden". I vägledningen framgår att Havs- och vattenmyndigheten anser att behov av att inrätta ett vattenskyddsområde ska utredas för alla vattenresurser som används eller kan komma att användas som vattentäkt där uttaget i snitt överstiger 10 m³ per dygn eller som försörjer fler än 50 personer.</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten anser att även vattentäkter med lägre kapacitet än 10 m³ per dygn eller som försörjer färre personer än 50 personer kan beslutas som vattenskyddsområde om det bedöms som ett effektivt sätt att skydda den aktuella vattenresursen.</p> <p>Under avsnitt 1.8.2 framgår det att vattenskyddsområden tas fram för de kommunala vattentäkter som behöver den typen av skydd.</p> <p>Under 2.4.2 framgår det att vattentäkten i Brunne har vattenskyddsområde sedan år 2020, att det finns vattenskyddsområden för Bondsjön och Långsjön antagna i lokala föreskrifter 2001 och att det i Viksjö finns ett vattenskyddsområde med föreskrifter inrättade 1969.</p> <p>Under 2.5.2 framgår att det pågår ett arbete med inrättande av nya vattenskyddsområden för Bondsjön och Långsjön och att det planeras vattenskyddsområden för vattentäkterna i Viksjö och Häggdånger.</p>

	<p>Då planerade arbeten är utförda följer VA-huvudmannen berörd vägledning från Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>Planförslagets kapitel 6 kompletteras med information från 2.5.2.</p>
<p>Inrättande och revidering av vattenskyddsområdet t ex Bondsjön och Viksjö kräver en stor arbetsinsats med stora resurser och ofta är vattenskyddsområdet utökat med nya ändrade markreglerande föreskrifter. Det innebär att Härnösand kommun behöver kraftsamla. Det innebär att det idag är viktigt att sätta vattenskyddsinstrumentet i ett större sammanhang och förvissa sig om att beslutet utgör ett funktionellt komplement till övrig lagstiftning när ett reviderat eller nytt område utreds. Det kommer att bli förändringar i framtida Härnösand och nya markregleringar angående nya vattenskyddsområden som vi kanske inte kan se nu.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>
<p>Länsstyrelsen påpekar att Vattentjänstplanen i Härnösand skulle kunna ha förutsättningar för nylokalisering eller förändring av verksamheter eller markanvändning. I så fall kan också vattentjänstplanen bedömas utifrån betydande miljöpåverkan.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>
<p>I framtagande av nödvattenplanen bör bland annat behovet av särskilda platser för uttag av nödvatten diskuteras. Även skydd av lämplig omfattning av sådana platser så att de inte äventyras av exploatering alternativt att de ersätts vid exploatering bör diskuteras.</p>	<p>Synpunkten noteras. Synpunkten förmedlas vidare till berörda parter ansvariga för framtagande av nödvattenplan.</p>
<p>Avloppsreningsverk, slam och slamlaguner har ofta en föroreningsproblematik med PFAS, organiska föroreningar och läkemedel. Det är viktigt att ha med sig det inför vilka reningsmetoder som används vid reningsverken, hur</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>

hantering av slam görs samt vad slammet används till för att inte utsätta människans hälsa och miljön för risker.	
Nya krav enligt EU:s kommande revidering av avloppsdirektivet kan komma att påverka planeringsförutsättningarna.	Synpunkten noteras.
I stycke 4.4.3 framgår att rening av dagvattnet saknas idag men bör införas för några av de mer förorenade områdena. Förtydliga vad som avses med ”de redan förorenade områdena”. Är det de historiska förorenade områdena eller avses de områden som idag släpper ut föroreningar?	Synpunkten noteras. Rening av dagvattnet saknas idag men bör införas i områden där recipienten riskerar att påverkas negativt av föroreningar från dagvattnet. Rening kan därav behövas i dagvattenledningar med hög belastning från ett stort avrinningsområde eller dagvatten från områden som bedöms vara särskilt påverkade av utsläppskällor som trafik eller industriområden.
Det är positivt att en kartläggning av ledningsnät är genomförd. Angående förnyelseplanering spill-, dag- och vattenledningsnät är det positivt att kostnadseffektiva lösningar eftersträvas men det är också viktigt att reinvesteringsplan upprättas samt att reinvesteringen finansieras. Mätning och övervakning av bräddningar på nät och i pumpstationer skulle kunna anges.	Synpunkten noteras. VA-huvudmannen har anpassat VA-taxan för att klara den reinvesteringstakt som krävs för berörda ledningsnät och den befintliga reinvesteringsplanen uppdateras kontinuerligt.
Länsstyrelsen vill framföra att i den slutliga versionen av Vattentjänstplanen bör följande redovisas. Hur samråd enligt 6 c § LAV har skett med allmänhet samt de synpunkter som kommit in under samrådet och hur synpunkterna har beaktats.	Synpunkten noteras. Redovisas i samrådsredogörelse (detta dokument).
Länsstyrelsen vill framföra att i den slutliga versionen av Vattentjänstplanen bör följande redovisas. Beslut samt datum då beslutet fattades om att Vattentjänstplanen inte kommer att medföra betydande miljöpåverkan samt en tydlig redovisning med motivering till att	Synpunkten noteras. Kommer att redovisas i beslut om och i antagen handling.

Vattentjänstplanen inte kommer att medföra betydande miljöpåverkan.	
Länsstyrelsen vill framföra att i den slutliga versionen av Vattentjänstplanen bör följande redovisas. Hur beslutet tillgängliggjordes för allmänheten ska framgå.	Synpunkten noteras. Redovisas i samrådsredogörelse (detta dokument).
Länsstyrelsen vill framföra att i den slutliga versionen av Vattentjänstplanen bör följande redovisas. Hur ofta planen aktualitetsprövas. (Vattentjänstplanen gäller i 12 år, till 2036, och ska omprövas eller revideras vart fjärde år.)	Synpunkten noteras. Planförslaget kompletteras med information om hur ofta planen aktualitetsprövas och planens giltighet enligt lämnad synpunkt.
Länsstyrelsen skickar även med ett generellt medskick till det fortsatta arbetet med vattentjänstplan och VA-plan.	Synpunkten noteras.

5.3 Trafikverket Region Norra

Trafikverket har inkommit med inkommit med följande synpunkter.

Synpunkt	Kommentar Härnösands kommun
Trafikverket vill uppmärksamma kommunen om den återkommande situationen vid Stigsjövägen där GC-väg samt väg 718 helt eller delvis översvämmas vid höga flöden. Denna problematik har varit återkommande under flera års tid och har förvärrats sedan stationsområdet har exploaterats. Där kulvert från Godstjärnen avleds. Denna nämns under "Tabell 4.3.3 Potentiella riskområden för översvämning som behöver bevakas och beaktas" men behöver uppmärksammas då denna ligger utanför Trafikverkets ansvarsområde.	Synpunkter noteras. Härnösands kommun känner till problematiken på platsen. Problematiken behöver utredas separat och i samverkan med Trafikverket.
Trafikverket har i övrigt inga synpunkter på samrådshandlingen som sådan, men vill i sammanhanget ändå framföra nedanstående upplysningar som ska beaktas i planeringen.	Synpunkten noteras. Härnösands kommuns ställningstaganden inom aktuellt område återfinns i antagen översiktsplan vilken Trafikverket haft möjligheter att lämna synpunkter på.

<p>• Dagvatten - Beträffande dagvatten- och skyfallshantering anser Trafikverket att nybyggnationer och hårdgöring av mark inte får innebära att avrinningen ökar till diken och trummor utmed den statliga infrastrukturen, varken mängd- eller hastighetsmässigt. Trafikverkets diken, trummor och andra anläggningar är enbart till för vägens avvattning, och tillkommande vatten får inte ledas till Trafikverkets infrastruktur. Trafikverket anser att dessa frågor ska utredas och hanteras i den översiktliga planeringen samt tidigt i planprocessen för respektive detaljplan.</p>	<p>Denna fråga behöver hanteras i samverkan mellan Trafikverket och Härnösands kommun.</p>
<p>Ledningsarbeten - Om nya ledningar behöver dras eller om arbeten på befintliga ledningar behöver göras inom vägområdet för en statlig väg, ska ledningsägaren ansöka om tillstånd hos Trafikverket enligt väglagen 44 §. Vägområdet utgörs av hela väganläggningen med körbana och tillhörande sidoområde med dike, dikeskrön inklusive en mindre remsa utanför dikeskrön på båda sidor om körbanan. Ansökan görs enklast på Trafikverkets hemsida.</p>	<p>Synpunkten noteras.</p>

5.4 Timrå kommun

Inga synpunkter har inkommit.

5.5 Kramfors kommun

Inga synpunkter har inkommit.

5.6 Sollefteå kommun

Sollefteå kommun har inga synpunkter på förslaget.

5.7 Samhällsnämnden

Inga synpunkter har inkommit.

5.8 Härnösands Energi & Miljö AB

Inga synpunkter har inkommit.

5.9 Härnösandshus

Inga synpunkter har inkommit.

5.10 Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen.

Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen har inkommit med följande synpunkter.

Synpunkt	Kommentar Härnösands kommun
Kommunen bör ta hjälp av räddningstjänsten i frågor gällande brandpostsystem så att det finns ett bra utbyggt och hållbart system även i framtiden.	Synpunkter noteras.
Kommunen bör samkordinera med Kramfors och Sollefteå när det blir aktuellt med att sätta någon form av låsning på brandpostsystemen då räddningstjänsten är ett förbund i samtliga kommuner och verkar över gränserna.	Synpunkten noteras.

5.11 Allmänheten och berörda fastighetsägare

Från allmänheten och berörda fastighetsägare sammanställs inkomna synpunkter i tabellen nedan tillsammans med kommunens kommentarer.

Synpunkt	Kommentar Härnösands kommun
Kommunen bör göra en rättelse vid nästa revidering. Tabell 3.1.1 VA-planområden: ”Ulvviken/Finsviken. Behov utifrån att det under hösten år 2020 upptäcktes höga halter av arsenik.” - Det är inte korrekt för det har varit väl känt under lång tid att arsenik har funnits mellan Ramsås och Strinningen. Det är inget större problem, normalt löser man det med filter.	Synpunkten noteras. Skrivning ändras med ett förtydligande om att det har varit väl känt sedan tidigare.

6 Ändringar med anledning av inkomna synpunkter

Nedan redogörs det för ändringar som är gjorda med anledning av inkomna synpunkter under samrådet.

- Synpunkter där felaktigheter har identifierats har justerats (3 ändringar).
- Planförslaget förtydligas med information om hur ofta planen aktualitetsprövas och planens giltighet.
- Kompletterat avsnitt 6 med åtgärder (samt tid för när åtgärd ska vara klar) som beskrivs närmare under avsnitt 2.5.2. Komplettering avser att revidera vattenskyddsområdet för vattentäkt Viksjö samt utreda och eventuellt inrätta vattenskyddsområde för vattentäkt Häggdånger.
- Förtydliganden har gjorts i behovsbeskrivningen och områdesbeskrivningen till bevakningsområdet Ulviken/Finsviken. Med bevakningsområde menas att området har lågt behov av ny VA-lösning och att området bevakas och följs upp vid uppföljning av VA-utbyggnadsplanen